

**KURŠIŲ NERIJOS NACIONALINIO PARKO DIREKCIJOS DIREKTORIAUS
ĮSAKYMAS**

**DĖL 2024-2028 METŲ PERĖJIMO PRIE KLIMATUI NEUTRALIOS VEIKLOS PLANO
PATVIRTINIMO**

2025 m. liepos mėn. d. Nr. V-
Neringa

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2024-2026 metų strateginiame veiklos plane numatytais prioritetais ir Direkcijos nuostatų, patvirtintų Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie aplinkos ministerijos direktoriaus 2021-05-26 įsakymu Nr. V-111 (2024-09-17 įsakymo Nr. V-90 redakcija), 25.1., 25.3. punktais,

t v i r t i n u Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos 2024-2028 metų perėjimo prie klimatai neutralios veiklos planą (pridedama).

Direktorė

Lina Dikšaitė

Parengė
Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos
Dokumentų valdymo specialistė
Kamilė Martin

KURŠIŲ NERIJOS NACIONALINIO PARKO DIREKCIJA **2025-2028 METŲ PERĖJIMO PRIE KLIMATUI NEUTRALIOS VEIKLOS PLANAS**

I dalis. Metodikos apžvalga

1. Metodikos apžvalga

(Aprašykite, kaip buvo apskaičiuotos įstaigos ŠESD emisijos baziniais metais, taip pat, kaip buvo renkami ir apdorojami skaičiavimui reikalingi duomenys (nepamirškite paminėti pagrindinių duomenų šaltinių). Paaiškinkite, kaip vyko ŠESD mažinimo priemonių planavimas, bei nurodykite įstaigos padalinį, atsakingą už plano vykdymą)

ŠESD emisija apskaičiuota naudojant Lietuvos bankų asociacijos tinklapyje pateikta ŠESD emisijų skaičiuokle. Skaičiavimui naudotos tiesioginės pastato šildymui, elektros ir kuro suvartojimo 2023 metų išlaidos. Už duomenų surinkimą ir skaičiavimą atsakingas Bendrųjų reikalų skyrius.

II dalis. Įstaigos perėjimo prie klimatai neutralios veiklos planas

1. Įvadas

(Glaustai pristykite įstaigos veiklą, įvardykite tas veiklos sritis, kuriose įstaiga išmeta daugiausia ŠESD)

Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcija (KNNPD) yra atsakinga už Kuršių nerijos, unikalios ir svarbios ekologinės teritorijos, apsaugą, valdymą ir plėtrą. Jos veikla apima gamtos, kultūros ir aplinkosaugos klausimus, gamtinių rezervatų, gamtinių ir kompleksinių draustinių, gamtos paveldo objektų, teritorijų, kurioms suteiktas „Natura 2000“ teritorijos statusas, apsaugą ir tvarkymą, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos ir atkūrimo politikos priemonių įgyvendinimą siekiant užtikrinti tvarų parką, kuris yra svarbus tiek vietinei bendruomenei, tiek turizmui ir mokslui. Direkcija taip pat koordinuoja ir vykdo įvairius tyrimus, projektus ir švietimo veiklas, skatinančias aplinkosaugą ir ekoturizmą.

Didžiausius šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) išmetimus KNNPD gali sukelti šiose veiklos srityse:

1. **Gamtotvarkos, kopotvarkos darbai** – nacionalinio parko ir priskirtų teritorijų tvarkymas, kuomet naudojamas transportas ir kitos mechaninės priemonės, būtinos darbams atlikti, taip pat vykimas transporto priemonėmis į darbų vietas ir iš jos.
2. **Lankytojams skirtos infrastruktūros priežiūra** – lankytojams skirtų lankytinų objektų, tokių kaip regyklos, takai, laiptai

infrastruktūros priežiūra ir vystymas, ypač naudojant energiją ar medžiagas, kurios gali būti energiją imlios.

3. **Kita direkcijos veikla, kurios metu naudojama elektros energija** – Lankytojų centro- LC, Gamtos mokyklos-GM, dirbtuvių, garažų ir kitų pastatų bei administracijos patalpų šildymas, elektros energijos naudojimas.
4. **Atliekų surinkimas ir šalinimas** – darbai teritorijoje, kuomet surenkamos ir išvažamos darbų metų susidarančios (dažniausiai biodegraduojančios) atliekos.

Šiose srityse direkcija gali pasiekti didžiausią poveikį ŠESD mažinimui per įvairias klimato strategijas, atsinaujinančių energijos šaltinių diegimą ir tvaresnį veiklos organizavimą.

2. **SSGG analizė (Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė)**

2.1. **Stiprybės**

(Glaustai pristatykite įstaigos stiprybes pereinant prie klimatui neutralios veiklos, pvz. nurodykite įstaigos resursus, galinčius padėti efektyviau pereiti prie klimatui neutralios veiklos, praktikas bei priemones, kuriomis galite naudotis mažinant įstaigos ŠESD, jau įgyvendintas veiklas, kurias galima naudoti kaip gerą įstaigos pavyzdį. Jei vykdate mokymus, susijusius su ŠESD mažinimu, tvarumu, klimatui neutralia veikla, įstaigos darbuotojams.)

KNNPD visomis išgalėmis stengiasi užtikrinti klimatui neutralią veiklą:

- unikali gamtinė ir kultūrinė vertė – Kuršių nerija yra UNESCO pasaulio paveldo objektas, todėl direkcija turi rūpintis aplinkos apsauga ir tvariu gamtos išteklių naudojimu. Tai suteikia pagrindą įgyvendinti tvarią politiką ir priemones, mažinančias ŠESD.
- efektyviai naudoja gamtos resursus - naudoja elektros energiją iš atsinaujinančių šaltinių, saulės bei elektros prietaisus taupančius energiją, šildymui naudoja geoterminius gręžinius ir požeminę jų šilumos energiją, taip pat oras-oras, oras-vanduo šildymus.
- taupo energetinius išteklius organizuodama nuotolinį darbą, nuotolines konferencijas ir pasitarimus
- rūšiuoja buitines atliekas
- naudojasi prekėmis ir paslaugomis nupirktomis per CPO ar žaliuosius pirkimus
- naudoja elektroninę dokumentų valdymo sistemą DBSIS

Patirtis aplinkosaugos srityje – KNNPD vykdo įvairius teritorijos priežiūros ir tvarkymo bei aplinkosaugos projektus ir programas, pavyzdžiui, gamtos stebėjimą, edukacijas ir švietimą apie tvarumą ir klimato kaitą. Tai padeda darbuotojams ir vietos bendruomenėms geriau suprasti klimato kaitos poveikį ir aktyviai dalyvauti mažinant emisijas.

Turizmo ir aplinkosaugos integracija – Direkcija skatina ekoturizmą, kuris yra viena iš priemonių mažinti neigiamą poveikį gamtai ir prisidėti prie tvaraus vystymo.

Klimato kaitos ir tvarumo švietimas – Direkcija organizuoja mokymus ir seminarus tiek savo darbuotojams, tiek vietos gyventojams ir lankytojams apie tvarumą, aplinkosaugą ir klimato kaitą. Tai leidžia ne tik efektyviau mažinti direkcijos veiklos emisijas, bet ir skleisti žinias bei gerąją praktiką.

Infrastruktūros atnaujinimas – Direkcija nuolat prižiūri tobulina ir tvarko infrastruktūrą (takus, laptus, pastatus) ir siekia įdiegti energiją taupančias technologijas bei atsinaujinančius energijos šaltinius, tokius kaip saulės, oro ir žemės.

Partnerystės ir bendradarbiavimas – Direkcija aktyviai bendradarbiauja su įvairiomis mokslinėmis, aplinkosaugos organizacijomis ir valdžios institucijomis, kurios padeda įgyvendinti tvarumo tikslus ir prisidėti prie regiono klimato politikos formavimo.

Šios stiprybės suteikia gerą pagrindą pereiti prie klimatui neutralios veiklos, įgyvendinant praktines priemones ir skatinti iniciatyvas, kurios mažina ŠESD ir skatina tvarų vystymąsi.

2.2. Silpnybės

(Jei yra žinoma, glaustai apibendrinkite įstaigos silpnybes, kurios gali trukdyti pereiti prie klimatui neutralios veiklos, pvz. trumpalaikiškumas, ribotas įstaigos biudžetas, žmogiškųjų resursų trūkumas ir pan.)

Atsižvelgus į ribotą įstaigos biudžetą, artimiausiu metu nėra galimybių:

-atsinaujinti turimų benzinu ir dyzelinu varomų automobilių bei kitų transporto priemonių, įrankių, mechnizmų į hibridinio ar elektrinio tipo varikliais varomus automobilius, kitas transporto priemones, įrankius, mechanizmus.

-įrengti daugiau saulės elektrinių arba įsigyti nutolusias saulės parkų elektrines.

2.3. Galimybės

(Įvardinkite įstaigos galimybes ateityje kai bus užtikrinta klimatui neutrali veikla, pvz. įstaigos pranašumai perėjus prie klimatui neutralios veiklos ir sumažinus ŠESD, ilgalaikio darnumo užtikrinimas ir pan.)

Taupyti elektros ir šilumos energiją.

Mažinti CO₂ išmetimą važinėjant elektromobiliais.

Pasinaudoti finansavimo programoms, kurios leidžia didinti elektros energijos, įsigyjamą iš nutolusių saulės parkų elektrinių.

2.4. Grėsmės

(Jei yra žinoma, glaustai paminėkite pagrindinius iššūkius ir grėsmes, su kuriais įstaiga susidurs siekdama mažinti neigiamą poveikį aplinkai)

Elektromobiliai nėra tinkami vykti ilgesniais atstumais - dėl kolkas nepakankamai išvystyto elektros stotelių tinklo, nėra garantijos, kad pakeliui bus galimybė pasikrauti automobilį.

Elektromobiliai nepritaikyti vykti į tam tikrus laukinės gamtos objektus, kur reikalingos didesnio pravažumo transporto priemonės.

Patalpų temperatūra neatitiks higienos normos reikalavimų.

Gamtotvarkos darbams naudojami traktoriai ir kiti įrenginiai, mechanizmai, priemonės neturi alternatyvų kurui.

3. Sąsaja su įstaigos strateginiais tikslais

(Ar įstaigos strateginiai tikslai gali būti pasiekti įgyvendinus klimatui neutralias veiklas? Jei yra žinoma, įvardinkite svarbiausius strateginius tikslus, prie kurių įgyvendinimo, prisidės įstaiga, siekdama pereiti prie klimatui neutralios veiklos)

KNNPD strateginiai tikslai apima gamtos ir kultūros paveldo apsaugą, tvarų turizmo vystymą ir aplinkosauginį švietimą. Šie tikslai puikiai dera su klimato neutralumo siekiais, nes klimato kaitos mažinimas ir tvarumo užtikrinimas yra esminiai siekiant užtikrinti ilgalaikį parko išsaugojimą ir plėtrą.

„Natura 2000“ teritorijų, rūšių ir buveinių apsaugos būklės atkūrimo efektyvinimas, vykdant veiklas, kurias įgyvendinus, mažėja emisijos, didėja sutvarkytų teritorijų emisijų absorbcija.

Klimatui neutralios veiklos ne tik padeda pasiekti direkcijos strateginius tikslus, bet ir užtikrina ilgalaikį ir tvarų parko vystymą, prisideda prie klimato pokyčių stabdymo ir padeda išsaugoti Kuršių nerijos unikalų gamtos ir kultūros paveldą ateities kartoms.

4. ŠESD mažinimo priemonės

4.1. Taikomos priemonės

(Pateikite jau taikomų ŠESD mažinimo priemonių sąrašą, argumentuokite jų pasirinkimą ir paaiškinkite, kaip šios priemonės yra įgyvendinamos, kokių konkrečių veiksmų įstaiga imasi ir pan. Jei turite, pateikti duomenis apie rezultatus, kuriuos pavyko pasiekti taikant priemones)

Direkcija aktyviai stengiasi diegti atsinaujinančius energijos šaltinius, siekdama mažinti priklausomybę nuo neatsinaujinančių energijos šaltinių ir sumažinti energijos sunaudojimo emisijas.

Įdiegtos nutolusios saulės elektrinių ir saulės kolektorių sistemos administracijos pastatuose ir infrastruktūroje.

Energijos vartojimo efektyvumo didinimas

KNNPD pastatuose ir infrastruktūroje įdiegiami energiją taupantys sprendimai, tokie kaip LED apšvietimas, izoliacijos gerinimas ir modernių šildymo sistemų įrengimas.

LC ir GM įrengta efektyvi šildymo sistema, pakeista senoji apšvietimo sistema į LED technologijas, taip pat atlikti pastatų renovacijos darbai siekiant sumažinti energijos nuostolius.

Tvarus transportas ir mobilumas

Direkcija siekia mažinti automobilių naudojimą, skatina darbuotojus ir lankytojus naudotis viešuoju transportu arba dviračiais.

Atliekų mažinimas ir perdirbimas

Direkcija vykdo veiklas, susijusias su atliekų mažinimu, rūšiavimu ir perdirbimu, siekdama sumažinti atliekų tvarkymo procesų metu išmetamas šiltnamio dujas.

KNNPD jau įgyvendina kelias veiksmingas ŠESD mažinimo priemones. Tiek infrastruktūros atnaujinimas, tiek transporto optimizavimas, tiek švietimo iniciatyvos padeda sumažinti veiklos poveikį klimatui ir prisidėti prie tvarios plėtros. Vis dėlto, ateityje reikėtų toliau stebėti šių priemonių efektyvumą ir, jei įmanoma, įvesti papildomus rodiklius, kad būtų galima tiksliai įvertinti pasiektus rezultatus.

4.2. Planuojamos taikyti priemonės

(Pateikite planuojamų taikyti ŠESD mažinimo priemonių sąrašą, argumentuokite jų pasirinkimą ir paaiškinkite, kaip šios priemonės bus įgyvendinamos, kokių konkrečių veiksmų įstaiga imsis ir pan.)

Planuojamas atlikti infrastruktūros vertinimas ir parinktos vietos, kuriose galima įrengti papildomas saulės baterijas ar įsigyti nutolusias saulės elektrines. Projekto įgyvendinimui bus ieškoma finansavimo iš ES fondų ir valstybinių programų ar kitų finansavimo šaltinių.

Direkcija planuoja plėsti atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą, įdiegti daugiau saulės baterijų ar įsigyti nutolusių saulės elektrinių tiek NT objektuose.

Direkcija ketina įsigyti elektromobilius darbuotojų reikmėms, siekiant sumažinti transporto sektoriaus išmetimus.

Planuojama atlikti infrastruktūros vertinimus ir nustatyti, kur galima diegti lietaus vandens surinkimo sistemas bei modernizuoti nuotekų valymo įrengimus. Taip pat bus siekiama integruoti ekologiškus vandens valymo metodus, tokius kaip biofiltrai.

Planuojama įdiegti efektyvesnius vandens taupymo sprendimus (pvz., lietaus vandens surinkimo sistemas), bei mažinti nuotekų apdorojimo išmetimus, diegiant ekologiškas valymo technologijas.

KNNPD naudoja ir ateityje planuoja statyti arba renovuoti infrastruktūrą naudojant ekologiškas, mažai anglies dioksido išskiriančias statybines medžiagas, tokias kaip mediena, ekologiški betonai ir kitos tvarios medžiagos.

1 lygis	Įstaigos automobiliai, traktoriai, įrankiai, kitos mechaninės transporto priemonės su vidaus degimo varikliais	11914,3 L	28,7	Įsigyti elektromobilius, akumuliatorinius įrankius, mažiau taršias kitas mechanines priemones	0	0	-1	-1	-1	-3
	Kuro deginimas įstaigos patalpų šildymui				0	0	0	0	0	0
2 lygis	Centralizuotas šildymas				0	0	0	0	0	0
	Elektros energija	53,8 Mwh	9,3	Elektros energija iš atsinaujinančių šaltinių įrengimas, pirkimas. Energiją taupanti įranga ir elektros instaliacija	0	0	-0,5	-0,5	-0,5	1,5
3 lygis	Įsigytos prekės ir paslaugos ¹		0	Vykdomi žali CPO pirkimai	0	0	0	0	0	0
	Atliekos		0	Rūšiavimas	0	0	0	0	0	0
	Komandiruotės		0	Įsigijami elektromobiliai	0	0	0	0	0	0

7. Sąsaja su JT darnaus vystymosi tikslais (DVT)

2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos metu buvo patvirtinta rezoliucija „Keiskime mūsų pasaulį Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 metų“ (arba Darbotvarkė 2030), joje numatyti Darnaus vystymosi tikslai (toliau – DVT). Lietuva, kartu su kitomis valstybėmis įsipareigojo įgyvendinti DVT iki 2030 m. Visus DVT ir jų uždavinius galite rasti [čia](#).

(Įvardinkite konkrečius DVT, prie kurių įstaiga prisidės įgyvendinant parėjimo prie klimatai neutralios veiklos planą, pvz. 7 DVT „Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija“; 12 DVT „Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius“ ir t.t.)

¹ Planuojant ŠESD mažinimo priemones, susijusius su įstaigos perkamomis prekėmis ir paslaugomis, siūloma vadovautis žaliųjų pirkimų reikalavimais pagal Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdam žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašą, patvirtintą 2011 m. birželio 28 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-508.

7 DVT „Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija

8. Kita informacija

(Jei norite, galite aprašyti kitą aktualią informaciją susijusią su perėjimu prie klimatui neutralios įstaigos veiklos)

Viso emisijų

38,0tCO₂e/m

Viso 1 lygio emisijų

28,7tCO₂e/m

Viso 2 lygio emisijų

9,3tCO₂e/m

Viso 3 lygio emisijų

-

tCO₂e/m

Bendros 1 ir 2 lygio emisijos palyginti su:

5 433

Medžių kiekiu neutralizuoti emisijų poveikį per metus

316 917

Nuvažiuoti kilometrai (benzinu)

8

kartų apkelti pasaulį automobiliu

1 lygis (tiesioginės emisijos)**28,7**tCO₂e/m

%

% REALAUS

Stacionarios emisijos

0,0

tCO₂e/m

0,0%

0%

Nestacionarios emisijos

28,7

tCO₂e/m

100,0%

100%

Freonų emisijos

0,0

tCO₂e/m

0,0%

0%

Žemės ūkio emisijos

0,0

tCO₂e/m

0,0%

0%

2 lygis (netiesioginės emisijos)**9,3**tCO₂e/m

%

% REALAUS

Elektros energija

9,3

tCO₂e/m

100,0%

100%

Šildymo/šaldymo energija

0,0

tCO₂e/m

0,00%

0%

Yra AIE kilmės garantijos?

Yra kilmės garantija

DUOMENŲ ANALIZĖ

% REALAUS SUVARTOJIMO DUOMENŲ:

100%

% PRIELAIMOMIS PAREMTŲ DUOMENŲ:

0%**3 lygis (netiesioginės emisijos)****3 lygis****0,0**tCO₂e/m

Tiesiogiai įmonės pateikiami duomenys

Padengtos kategorijos

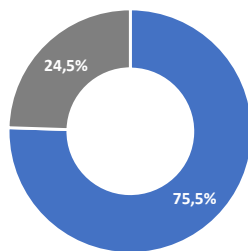
1

Emisijos neįtrauktos į 1, 2 lygį:Biomasės emisijos (tik CO₂)

0,0

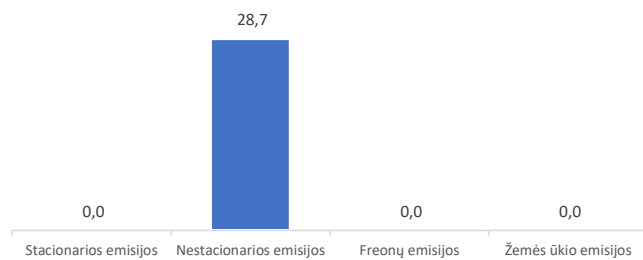
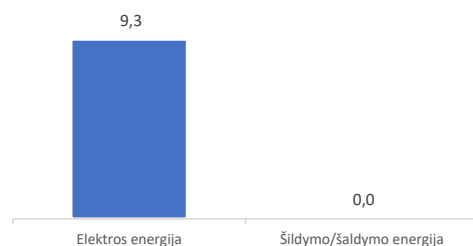
tCO₂/mCO₂ biomasės emisijos nėra įtraukiamos į 1 ir 2 lygio emisijas, CH₄ ir N₂O yra įtrauktos į 1 lygio stacionarias emisijas.

Procentinis pasiskirstymas [%]

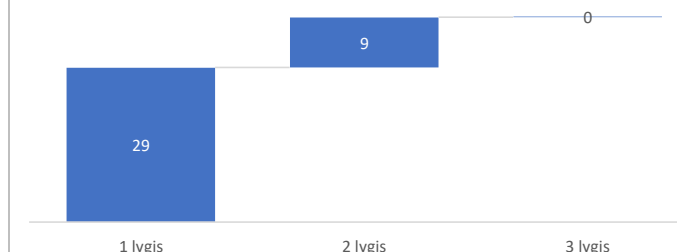
1 lygis

2 lygis

1 lygio emisijų pasiskirstymas [tCO₂e]2 lygio emisijų pasiskirstymas [tCO₂e]

Elektros energija

Šildymo/šaldymo energija

1, 2 ir 3 lygio emisijų [tCO₂e]

1 lygis

2 lygis

3 lygis

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcija 193064642, L. Rėzos 8, LT-93101 Neringa
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL 2024-2028 METŲ PERĖJIMO PRIE KLIMATUI NEUTRALIOS VEIKLOS PLANO PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-07-31 Nr. V-54
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Lina Dikšaitė, Direktorius
Sertifikatas išduotas	LINA DIKŠAITĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-07-31 13:57:14 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-07-31 13:57:35 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2024-09-23 13:30:18 – 2029-09-22 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, i.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	2
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.84.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-07-31 15:11:04)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-07-31 15:11:04 DBSIS